

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán külföldre: Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 5 ft. 50 kr. Fél évre 5 —. —. Egyre szám — 10 —.

Hirdetési díj: Óránként 5 kr. Negyven napnál tovább 40 kr. Helyi hirdetés: minden napjánként 10 ft. 50 kr.

...jótétemény lapunkban felemlítve egyáltalában nem jogosult. Hol van a... hogy egy vidéki, különben is ke...

...örült a háztetőn. Kassán a kór-
beteg, egy örült szobájából meg-
két emeletes ház tetején sőtálga-

...yonsujtott emberek. A tegnapi vi-
mával, mint halljuk, egy debreczeni
gyalakkal foglalkozó négy szo-

...és szerkesztő: Péter Gábor.

...kolási árverés.

...Károlyi György örökösének
képező K r a s z n a b é l
radalom erődségeinek a b k k
s e f. h. 15-én reggel 10 óra-

...Illés Nándor,
erődmester.

...kereskedő figyelmébe. A kü-
bessz tapasztalás és a varró-
tka készítmények, legin-
gapezések csak egy kerek
tomonesebben kevesebbe ko-
m és kegyes bizalmokat te-

...LOM
GYÁR
AUSZ-tól

...manysukat, mint
asából

...velek óta kitünően ismert
főherceg toll
és tartósságánál fogva külö-
valódi minőségben kizárólago-

...ETER-féle
köz közkereskedésben kapható.
mindenféle kereskedelmi köny-
ény, és mindenféle papír és
mtatványok legnagyobb válasz-

...közei könyvnyomdájában.

Debreczen, szept. 4.

Minden jel oda mutat, hogy Musz-
kaország olyas valami forral, mi meg-
lepi legjobb barátait is. A határszélien
őzpontosított katonaság, tüzéség és fel-
halmozott élelmi és löszér bizony nem
arra hivatják, hogy ott csomóban bá-
mulják az eget, hanem alkalmasint arra,
hogy egy ellenünk kitörendő akció
esetén sürgős szolgálatot tartsanak.

Tudjuk mennyire lehet Oroszország
őszinte jóakarátában bizni, kellőleg tud-
juk mérlegelni a muszka adott szavát s
látjuk már eddig is hogy Törökországot
mily alávaló módon szedte rá, midőn ő
kierőszakolta, hogy a török kormány a
sanctafanói békeponokat hajtsa végre,
vagyis a várakat írítse ki, — de ő még
csak Sanstefanóból sem mozdult meg,
mindig találván valami ürügyet a mara-
dásra. Ha aztán erős követelőzéssel áll
a porta elő — hát egyik kapun kiviszen
pár zászlóaljat — de ugyan akkor a
másikon szállít be helyette kétanyit.

Szóval minden módon oda törekszik,
hogy elszedje a törököltől azt, a mije még
meg van, de ne adjon érte semmit vissza
abból, mit oly jótalanul el rabolt.
Különben a muszka barátságának
mindig meg kellett adni az árát ezt már
a világtörténelem bizonyítja, s hogy e
mi jó kormányunk ezt még nem látszik
tudni, azon csak akkor csudálkozhat-
nánk, ha nem tudnók azt, hogy az bi-
zony soha sem járt a maga lábán s így
ez az egész boszniai história is csak az
osztrák sógorok parancs szavára tör-
ténik.

Egy szóval készül a muszka a mi
határaink mentén is, hogy majd ha mint
békéltető közebe léphet, kéznél le-
gyen s hiva vagy hivatalanul az mind-
egy — elárasszathasson bennünket atyai
jó indulattal.
Az egyzeri katona is dicsekedve
kiáltotta kapitányának, hogy törököt fo-
gott, de csak azért nem tudta oda vi-
ni, mert az őt nem eresztette.

Hát mi velünk is így fogatott most
a muszka törököt, kitől talán meg is
szóknánk már — ha eresztene.
Különös, hogy a civilizizálatlan
barbár és butának nevezett muszka, még
is oly raffiniert ésszel bír, miszerint fal-
nak tudja ugratni ezt a mi borzós fejű
s nagynevű diplomatánkat. Elbirta vele
hítenni, hogy a mi Boszniából felénk
csillámlik, az nem a szuronyok hegye,
hanem a bosnyákok öröm könyve csak.
Elhitte, hogy a zsvaj, mely minden
szikla mellől hangzik, nem a vad har-
czos csata dala, hanem szelid bucsujár-
ók dicséneke, melyet katonáink tiszte-
letére zengnek.

No most már tudhatja a valót, is-
merheti a bosnyák barátságot s méltá-
nyolhatja kellőképen a muszka jóaka-
ratot. Csak az a különös, hogy még
most sem akarja ez a mi böles kormá-
nyunk belátni a vesztélyt, melybe sodor-
tattni oly okatlanul engedte a hazát. Kül-
lönös, hogy nem bir anyui bátorsággal,

megmondani azon congressusnak, hogy:
jól van, én megszállom Boszniát csak
hódítsatok meg előbb!
Mevagynak győzödvé, hogy azon
congressuson képviselt államok közül nem
akadt volna egyetlen egy is, mely ilyen
szédelgésekre engedte volna magát ra-
gadatni; nem került volna egy is, mely
elég balga legyen hadseregüek színe
virágát oly könnyelműen semmiért el-
pusztítani.

Hanem hát sokféle ember megyen
a vásárra, s így megtörténik, hogy né-
melyik nem jó vásárt csinál. Epen így
járt a mi kedves Andrásnyuk is, s most
az a kinek sikerült őt így laddá ten-
nie, kárörömmel nézi fajuk pusztulását.
Andrassy most nem egyéb, mint a
muszkaterv lüszeges végrehajtója. mégpe-
dig nem is annyira osztrák, mint muszka
szempontból.
Muszkaország pedig saját kénye
szerint s egész háborítatlanul kikeresi
Európa térképen azon pontokat, melye-
ket hadaival kell megrakni, hogy aztán
a nagy szláv birodalmat egyébe olvasz-
tani könnyen sikerülhessen, s miután
megtalálta, nem kézik el is foglalni s
most már Törökország hiába követeli,
Ausztia hiába fog tiltakozni, a muszka
hadak ott fognak maradni s vissza semmi
esetre, csakis előre mennek.

A Boa constrictor sem veszi erő-
sebb gyűrűvel körül áldozatját, mint a
muszka politika a kiszemelt tartományo-
kat s országokat, s számtalan példa van
rá, hogy ha egyszer ráveti szemét va-
lamire, nincs eszt, hogy tőle megleh-
sen meneküdni.
Politikai hírek.
— Egy reactionarius lap már nem sze-
retti, hogy a független sajtó kárhoztatja a
boszniai occupatiót, s az események higgadt
bírálatát izgatásnak nevezi. „Önkéntle-
nül azt kérdezzük magunktól, — folytatja to-
vább, — hát a sajtó szabadságával á-
úzott ezen visszaélés ellen nincs-e véde-
lem, nem létezik-e korlát?”
E sajtóöröndék tehát már nyíltan han-
goztatja, hogy Tiszának meg Andrásnyuk
netszik, hogy a független-sajtó kiméletlenül
lerántja a leplet a politikáról, mely ily óriási
báklöveket követ el. E kapeza-lap már azt
hangoztatja, miszerint Tisza majd fog gondos-
kodni nemcsak, hogy a sajtó néma legyen
politikájával szemben. — Eléhetünk rá ké-
szülve, hogy Tisza maholnap a cenzura visz-
szállításával fogja megnegni az országot, kí-
lönben nem hangoztatná ezt subventionált lapja,
s minden jóízű ember által utált süppedék.
— A hadügyminiszternek elhatározta, hogy
Bródtól, Szerajevóig, országát a fog épit-
teti, egy millió ft költségre erejéig. Tehát
van pénz elég.

(S. B.) Andrassy gróf nagy haderővel
bement Boszniába, mert a berlini értekezleten
elhatározottat, hogy Törökország egészen sző-
szedendő, s mégis Andrassy látszólagos érte-
zésítéssel azon van, hogy conventiót kössön a
portával.
Ennek ugyan semmi értelme nincs, és
és mi több: az alap is hiányzik hozzá, s bá-

mulunk rajta, hogy miként csaphatott a kor-
mányt környező sajtó oly óriási zajt en-
nek a dolognak, miként tulajdoníthatott And-
rásnyuk oly utólrhetetlen hazafiságot,
hiszen, mint most kitűnik, ezen conventionalis
história nem egyéb komédiánál, melyet And-
rassy még most sem áll insecenirozni a por-
tával szemben.
Andrassy azonban minden áron az angol
miniszterek viselt dolgainak mintájára akar
müködni, s ebben rejlik jelen cselekményé-
nyének oka is.
Jóvá akarja tenni hibáját ez által a ma-
gyar nemzet előtt, azt híven, hogy ily szem-
fényvesztéssel elémithető Magyarország.
Ez pedig nem fogja elérni Andrassy so-
ha az előmenyek után. A magyar nép előtt
az ő politikája sohasem lesz kimenthető.
Nem is ilyen se hé, se hideg egyezményt
őhajtott volna a magyar nép, hanem egy va-
lóságos szövetséget a török nemzettel. És en-
nek elmulasztását soha nem fogja Magyaror-
szág megbocsátani.
Hasztalan erőlködik a félhivatalos sajtó
fekete képekben valóni a velünk Boszniában
szemben álló ellenség viselt dolgait; hasztalan
igyekszik állítani, hogy csak a rogyos bos-
nyák ellen harczolunk: a magyar nép nem azt
az ellenséget nézi, mely ellen harczolunk, ha-
nem azt tekint, és azt látja, hogy azon or-
szág elpusztításán müködünk, mely hazánkunk
hatalmán elővédjét képezte a szlávizmus áradata
ellenében.
S a közvélemény méltatlankodása el nem
csendesedik azért, mert Andrásnyuk kedve
kerelkedett — unalomozás végett — tárgyaláso-
kat folytatni a bécsi török követtel; a magyar
közvélemény elítéli a jelen államférfiakat, kik
irány nélkül vezetik az államot, folytonos egyez-
kedések közt eviczkélve, akkor, midőn mind-
ezeknek az ideje már elmúlt.

— BUDAPESTI HÍREK. A lánchíd alatt
egy, az Eszterezredhez tartozó közharcos hul-
lóját fogták ki a Dunából. A hulla teljes fel-
szerelést, tászkát, tarisznyát stb. viselt. Való-
színűleg öngyilkossági eset forog fenn. MOZGÓ-
sítás. — A Párma-erzd összes legénysége,
tegnapelőtt délután négy órakor hagyta el
a fővárost. — A budapesti kereskedőket
is rendkívüli módon megkárosítja a mis-
kolczi szerencsétlenség. Az odaváló keres-
kedők egyán missem menthettek meg áruik-
ból, s így nem képesek hitelezőket fizetni. —
Br. Podmaniczky Frigyes, a nemzeti színház
rendesének 50 fron váltotta meg jegyét a nem-
zeti színházi tagok által a boszniai sebesültek
és mozgósítottak családjai számára rendezett
előadásra.

Erősen tartja magát a hír, hogy Midhat
basa legközelebb vissza fog térni Konstanti-
nápolyba, sőt egy versió szerint már javasla-
tot is terjesztett volna a szultán elé, s épen
a javaslat olvasása után nem hiszük a hírt,
mert Midhat basa visszatéréséről szól, mert
a nagy államférfi sohasem javasolhatná, hogy
a berlini congressus határozatai török részről
hajtassanak végre, ilyet csak muszkaérzelmű
ember tanácsolhatná.
Trebinjében foly a harc — egyelőre
még nem a mieink a hercegovinai fölkelők,
hanem ezek és a török rendes katonaság közt.
— Az insurgensek Sulejman pasát, a várórség
parancsnokát, a citadella átadására szólították
fel, mit azonban ez megtagadott. Ennek foly-
tán a fölkelők a várban levő rendes csapato-
kat megtámadták.
A görög kérdésre vonatkozólag távirják
a török fővárosból. A görög kérdést egyelőre
változtalan, azonban a hatalmak közzétettét
közvetlenlök hiszik.
Az orosz testőrhadak távozása daczára
Konstantinápoly környékét most is, mint eddig,
orosz csapatok tartják megszállva, miért a
brit flotta is a Dardanellákban marad tovább-
ra is.
Mehemed Ali pasa, a portára küldött je-
lentései szerint, Prizrendben igen ellenzéki
szellemre talált, egy vele oda jött táviró tiszt
orozta meggyilkoltatott. Mehemed Ali jelenleg
Yakovában ül.
A porta tegnapelőtt újból utasítá Dervis
pasát Batum kiűrtésére.

— VIDÉKI HÍREK. Ellenszegülés. Fehér-
egyházán több lakos lett elítélve a hercegi
erőiben elkövetett falopás miatt. A végrehaj-
tást a napokban akarják fogvatartani. Midőn
egy szegény családhoz a végrehajtó bement,
— az asszony nagy lármát csapott, mire töb-
ben odasiettek, s a végrehajtó csak nehezen
tudott elmenekülni. Korponán gyujtogatás kö-
vetkezében gyakran van tűz. A gyujtogatás
még nem sűrűlt elcsipai. Gyilkosság. — Dun-
Keszén egy ottani gazdaembernek legény fia
a korszamban megölték. Madon mult hó 31-én
borzasztó felbuzakadás volt, mely rémítő kí-
sérteket okozott. Számos emberélet is esett á-
ldozatul. Győrött, midőn a Rudolf-erzedet se-
hogyszem akarták karjái közül kibocsátani a
buzosító nék, az erzedet az ajánlotta, hogy a
ki elakarja őket kísérni Komaromig, utjón az
utolsó kocsikba. Persze, kaptak rajta. Midőn
azonban a vonat elindult, azt vették észre, hogy
a hátsó kocsik — ott maradtak a pályá-
udvarban. A mehadiai fürdőben jelenleg 5104
vendég van.

— IRODALOM.
— Iskolai és népkönyvtár“ címmel D o l i-
nái Gyula egy nagyfontosságú lapot ín-
ditott meg, mely kizárólag az iskolai és né-
pkönyvtárügyek foglalkozik, ezen nagy had-
erejű intézmény felállítását és tereszerü szer-
vezését sürgeti. Az első szám szeptember
elsőjén jelent meg a következő tartalommal:
1. Az olvasóhoz. 2. Program. — 3. Az is-
kolai és népkönyvtárak szervezésének alapel-
vei. — 4. A szervezés időszerezése. — 5.
Magyarország jelkészeihez. — 6. Az iskolai
takarékpénztárak kérdése kapcsolatban az is-
kolai és népkönyvtárakkal. — 7. Az isk. és né-
pkönyvtár a III-ik tantörvényes. — 8. Amit
a ponyván árulnak: 1. Csizó, 2. Tibiás ál-
dás, 3. Uj Paprika Janosi, 4. Uj földünk
Bosznia. 9. Vegyes közlemények.

— A háború.
(4.) A Boszniában levő rendes török ka-
tonaság nagyobb része Norbitzár felé indul.
Kolanianál összejátszó történt a mohamedán
lakosság és két zászlóalj nizam közt.
A mi hadállásainkat illeti: arra nézve
vajmi keveset tudunk. Szerajevóból gyéren
jön a hír, s az is csak annyit jelent, hogy a
Bozansko Hercegovacka Novine című bos-
nyák lap megindult, mely a vezérőkikben
nagyzerü predikatiót tart a bosnyákokhoz, azt
emlegetvén, hogy reszkessenek és féljenek a
roszok, mert ki lesznek írva.
Az orosz befolyás teljes erővel azon mű-
ködik, hogy a portát Ausztia ellen háborúra
birja.

Bezárta a fénylakot. — megajándékozta,
elküldte a cselédeket vissza, messze, a hon-
nan hozta.
Ott maradtak a kinesek hozzáférhetel-
enül, elrejtve a pusztá kihalt házban.
Azok nem az órá, — neki már nincs
senkije.
Es tengődött tovább ócskaságai közt ke-
nyéren, vizen.
Nem jajgatott, nem örvöngött.
— Könnyeim nincsenek és meghalni nem
tudok, mig le nem hull rólam az átok.
Most elmehegett volna, hogy felkeresse a
mesék amaz élő alakját Teriatiuszky grótot, a
ki róla levehető volna az átok.
— Még nem szenvedtem eleget, azért,
hogy inkább szerettem magamat, mint a rabi-
gába görnyesztett hazát!
Majd ismét a rajongó atyai szeretet fog-
lalta el egész valóját:
— E palota, e kinesek órá, még ő ezek
birtokában lehet boldog.
Órítse a házat. Estéknként a mint szokta,
a titkos ajtón fellátogatott leánya terméibe,
ölelte, csókolta, mintha leánya volna az, ölelte,
csókolta a levegőt és beszélt hozzá szer-
ettel.
— A test itt hagyott, de a lélek itt van!
E volt meggyőződése.
Olyan volt mint az örült és ez az ember
még sem volt örült. Csak örülten szerette le-
ányát.

Leányán kívül a világ nem létezett szá-
mára.
Elment . . . de visszajön . . . A kinec
órá: ő még boldog lesz, én tudom . . .
Szól és hallgatja, ha robognak-e a hin-
tők, van-e zaj, mulatság, zene és vidor kedv
fenn a palotában? Várja, hogy mikor kell
társaságok elfogadására felsziditani, elkészíteni
a termeket, előváratolni azt a csudálatos pom-
pát, nagyzerü kiszolgálást, mely mintha
mesék országában volna, s melynek ő volt lát-
hatatlan mozgató ereje.
Hónapok telnek, úzik egymást az időnek
hullámai a napok . . . Hallgatózik és vár.
De a siri esendett nem akarja megtörni
semmi zaj, a zene nem szólal meg, a palota
nem akar megélni, a fényes termekben
az egykori illatár helyett a dohos penészes
lég, mintha sirbólta változott volna a fény-
lak, a művészet csarnoka.
Az öreg Idzeboj nem csügged, beszél
magában:
— Én tudom, hogy ő visszajön, — nem
hagyja el örökre azt, a kinek kivüle senkije
nincs, szerencsétlen öreg atyját.
S a mint szívia a szobák dohadat pené-
szes légét.
— Ha élni nem, eljön majd ide Ayda
meghálni . . . Milyen szép is lesz ez neki
temetőnek!! . . .
* * *

A szamos-ujvári állambörtön egy kis cel-
lájában egy elfeledett ember ül. — Ifjú még s
már galamböz. Arczát nem rejti tenyerébe,
tán karjai nem bírnák el a szenvedést, melyet
vonásai visszatükröznek, nem kiáltoz, nem so-
hajtoz, egy nevet, — pedig az a lény, életének
napja, álmának tárgya, egyetlen a kit fájtal,
hogy a világgal együtt számára örökre el-
veszett.
Hogy hölgye szívét szerelme ébressze,
elvezette készakarra a becsületet.
Mikor boldog lett volna, akkor lett bold-
ogtalan.
Minek lenne neki a szabadság, — Ayda
nem lehet az órá soha. Künn látná őt, talán
megtudná, hogy a szerelme, melynek ő lán-
goltatá fel szent tüzet, mily nyomorult tárgyat
talált!
Oh mint szeret, oh mint szenved! Ak-
kor tán még jobban szeretett azt, — a kinek
most már igazán szüksége van reá, s ez neki
még kizárólag fájna.
Szerencsétlen lángész, nemes szenvedő,
jobb neked ott a börtönben, maradj te ott el-
temetve!
Pedig kezében egy kis cseresznyemagot
tart . . . ezt a kis magot, ha ő börtönből
kilövi, kiszáll onnan rajta ő is, mint Bárd
Demant az ágyugolyón!! . . .
(Folyt. köv.)

Az ablak nehéz függönye bomlott szét . . .
bizonyosan nem volt jól oda csatolva, a szellő
meglegyintte s egy-egy szép kaméliát rázástól
együtt a földre sujtott.
Semmi, semmi! Csak egy virág hullott
a talajra, csak egy cserép törtött össze!
* * *

A mint Ayda megtudta, hogy báró Bett-
lerfracz menekülni kénytelenült, az ábrándos
szív, az önfeláldozó igaz szerelme így szól:
— Neked most nem szabad elhagynod őt!
Levelet hagyott hátra és eltűnt. Elha-
gyott fényt, kényelmet, gazdagságot, becsüle-
tet és jó hírnevet, elment felkeresni és meg-
menteni azt, a kit szeretett.
A levél így hangzott:
Szeretett atyám!
Fáj, hogy megszorítottak, de én nélküle
nem élhetek. Elmegegyek ő felkeresem őt; meg-
osztom vele sorát, bucsúját. — Szerelmem ki
fogja emelni súlydéséből, s visszahozom, visz-
adom őt az emberiségnek és önmagának! Ad-
dig ne sírads, el ne átkozd, a ki úgy megszo-
rorított — boldogtalan leányodat — Aydát.

Az apa elnézte órákig a levelet; össze-
vett törve szíve, kebelét irtoztató kínok mar-
czangolák és köny nem jött szemébe.
— Enek is meg kellett történni . . .
Ah az átok! az az átok! . . .

— BUDAPESTI HÍREK. A lánchíd alatt
egy, az Eszterezredhez tartozó közharcos hul-
lóját fogták ki a Dunából. A hulla teljes fel-
szerelést, tászkát, tarisznyát stb. viselt. Való-
színűleg öngyilkossági eset forog fenn. MOZGÓ-
sítás. — A Párma-erzd összes legénysége,
tegnapelőtt délután négy órakor hagyta el
a fővárost. — A budapesti kereskedőket
is rendkívüli módon megkárosítja a mis-
kolczi szerencsétlenség. Az odaváló keres-
kedők egyán missem menthettek meg áruik-
ból, s így nem képesek hitelezőket fizetni. —
Br. Podmaniczky Frigyes, a nemzeti színház
rendesének 50 fron váltotta meg jegyét a nem-
zeti színházi tagok által a boszniai sebesültek
és mozgósítottak családjai számára rendezett
előadásra.

— IRODALOM.
— Iskolai és népkönyvtár“ címmel D o l i-
nái Gyula egy nagyfontosságú lapot ín-
ditott meg, mely kizárólag az iskolai és né-
pkönyvtárügyek foglalkozik, ezen nagy had-
erejű intézmény felállítását és tereszerü szer-
vezését sürgeti. Az első szám szeptember
elsőjén jelent meg a következő tartalommal:
1. Az olvasóhoz. 2. Program. — 3. Az is-
kolai és népkönyvtárak szervezésének alapel-
vei. — 4. A szervezés időszerezése. — 5.
Magyarország jelkészeihez. — 6. Az iskolai
takarékpénztárak kérdése kapcsolatban az is-
kolai és népkönyvtárakkal. — 7. Az isk. és né-
pkönyvtár a III-ik tantörvényes. — 8. Amit
a ponyván árulnak: 1. Csizó, 2. Tibiás ál-
dás, 3. Uj Paprika Janosi, 4. Uj földünk
Bosznia. 9. Vegyes közlemények.

— A háború.
(4.) A Boszniában levő rendes török ka-
tonaság nagyobb része Norbitzár felé indul.
Kolanianál összejátszó történt a mohamedán
lakosság és két zászlóalj nizam közt.
A mi hadállásainkat illeti: arra nézve
vajmi keveset tudunk. Szerajevóból gyéren
jön a hír, s az is csak annyit jelent, hogy a
Bozansko Hercegovacka Novine című bos-
nyák lap megindult, mely a vezérőkikben
nagyzerü predikatiót tart a bosnyákokhoz, azt
emlegetvén, hogy reszkessenek és féljenek a
roszok, mert ki lesznek írva.
Az orosz befolyás teljes erővel azon mű-
ködik, hogy a portát Ausztia ellen háborúra
birja.

Bezárta a fénylakot. — megajándékozta,
elküldte a cselédeket vissza, messze, a hon-
nan hozta.
Ott maradtak a kinesek hozzáférhetel-
enül, elrejtve a pusztá kihalt házban.
Azok nem az órá, — neki már nincs
senkije.
Es tengődött tovább ócskaságai közt ke-
nyéren, vizen.
Nem jajgatott, nem örvöngött.
— Könnyeim nincsenek és meghalni nem
tudok, mig le nem hull rólam az átok.
Most elmehegett volna, hogy felkeresse a
mesék amaz élő alakját Teriatiuszky grótot, a
ki róla levehető volna az átok.
— Még nem szenvedtem eleget, azért,
hogy inkább szerettem magamat, mint a rabi-
gába görnyesztett hazát!
Majd ismét a rajongó atyai szeretet fog-
lalta el egész valóját:
— E palota, e kinesek órá, még ő ezek
birtokában lehet boldog.
Órítse a házat. Estéknként a mint szokta,
a titkos ajtón fellátogatott leánya terméibe,
ölelte, csókolta, mintha leánya volna az, ölelte,
csókolta a levegőt és beszélt hozzá szer-
ettel.
— A test itt hagyott, de a lélek itt van!
E volt meggyőződése.
Olyan volt mint az örült és ez az ember
még sem volt örült. Csak örülten szerette le-
ányát.

Leányán kívül a világ nem létezett szá-
mára.
Elment . . . de visszajön . . . A kinec
órá: ő még boldog lesz, én tudom . . .
Szól és hallgatja, ha robognak-e a hin-
tők, van-e zaj, mulatság, zene és vidor kedv
fenn a palotában? Várja, hogy mikor kell
társaságok elfogadására felsziditani, elkészíteni
a termeket, előváratolni azt a csudálatos pom-
pát, nagyzerü kiszolgálást, mely mintha
mesék országában volna, s melynek ő volt lát-
hatatlan mozgató ereje.
Hónapok telnek, úzik egymást az időnek
hullámai a napok . . . Hallgatózik és vár.
De a siri esendett nem akarja megtörni
semmi zaj, a zene nem szólal meg, a palota
nem akar megélni, a fényes termekben
az egykori illatár helyett a dohos penészes
lég, mintha sirbólta változott volna a fény-
lak, a művészet csarnoka.
Az öreg Idzeboj nem csügged, beszél
magában:
— Én tudom, hogy ő visszajön, — nem
hagyja el örökre azt, a kinek kivüle senkije
nincs, szerencsétlen öreg atyját.
S a mint szívia a szobák dohadat pené-
szes légét.
— Ha élni nem, eljön majd ide Ayda
meghálni . . . Milyen szép is lesz ez neki
temetőnek!! . . .
* * *

A szamos-ujvári állambörtön egy kis cel-
lájában egy elfeledett ember ül. — Ifjú még s
már galamböz. Arczát nem rejti tenyerébe,
tán karjai nem bírnák el a szenvedést, melyet
vonásai visszatükröznek, nem kiáltoz, nem so-
hajtoz, egy nevet, — pedig az a lény, életének
napja, álmának tárgya, egyetlen a kit fájtal,
hogy a világgal együtt számára örökre el-
veszett.
Hogy hölgye szívét szerelme ébressze,
elvezette készakarra a becsületet.
Mikor boldog lett volna, akkor lett bold-
ogtalan.
Minek lenne neki a szabadság, — Ayda
nem lehet az órá soha. Künn látná őt, talán
megtudná, hogy a szerelme, melynek ő lán-
goltatá fel szent tüzet, mily nyomorult tárgyat
talált!
Oh mint szeret, oh mint szenved! Ak-
kor tán még jobban szeretett azt, — a kinek
most már igazán szüksége van reá, s ez neki
még kizárólag fájna.
Szerencsétlen lángész, nemes szenvedő,
jobb neked ott a börtönben, maradj te ott el-
temetve!
Pedig kezében egy kis cseresznyemagot
tart . . . ezt a kis magot, ha ő börtönből
kilövi, kiszáll onnan rajta ő is, mint Bárd
Demant az ágyugolyón!! . . .
(Folyt. köv.)

Az ablak nehéz függönye bomlott szét . . .
bizonyosan nem volt jól oda csatolva, a szellő
meglegyintte s egy-egy szép kaméliát rázástól
együtt a földre sujtott.
Semmi, semmi! Csak egy virág hullott
a talajra, csak egy cserép törtött össze!
* * *

A mint Ayda megtudta, hogy báró Bett-
lerfracz menekülni kénytelenült, az ábrándos
szív, az önfeláldozó igaz szerelme így szól:
— Neked most nem szabad elhagynod őt!
Levelet hagyott hátra és eltűnt. Elha-
gyott fényt, kényelmet, gazdagságot, becsüle-
tet és jó hírnevet, elment felkeresni és meg-
menteni azt, a kit szeretett.
A levél így hangzott:
Szeretett atyám!
Fáj, hogy megszorítottak, de én nélküle
nem élhetek. Elmegegyek ő felkeresem őt; meg-
osztom vele sorát, bucsúját. — Szerelmem ki
fogja emelni súlydéséből, s visszahozom, visz-
adom őt az emberiségnek és önmagának! Ad-
dig ne sírads, el ne átkozd, a ki úgy megszo-
rorított — boldogtalan leányodat — Aydát.

Az apa elnézte órákig a levelet; össze-
vett törve szíve, kebelét irtoztató kínok mar-
czangolák és köny nem jött szemébe.
— Enek is meg kellett történni . . .
Ah az átok! az az átok! . . .

— BUDAPESTI HÍREK. A lánchíd alatt
egy, az Eszterezredhez tartozó közharcos hul-
lóját fogták ki a Dunából. A hulla teljes fel-
szerelést, tászkát, tarisznyát stb. viselt. Való-
színűleg öngyilkossági eset forog fenn. MOZGÓ-
sítás. — A Párma-erzd összes legénysége,
tegnapelőtt délután négy órakor hagyta el
a fővárost. — A budapesti kereskedőket
is rendkívüli módon megkárosítja a mis-
kolczi szerencsétlenség. Az odaváló keres-
kedők egyán missem menthettek meg áruik-
ból, s így nem képesek hitelezőket fizetni. —
Br. Podmaniczky Frigyes, a nemzeti színház
rendesének 50 fron váltotta meg jegyét a nem-
zeti színházi tagok által a boszniai sebesültek
és mozgósítottak családjai számára rendezett
előadásra.

— IRODALOM.
— Iskolai és népkönyvtár“ címmel D o l i-
nái Gyula egy nagyfontosságú lapot ín-
ditott meg, mely kizárólag az iskolai és né-
pkönyvtárügyek foglalkozik, ezen nagy had-
erejű intézmény felállítását és tereszerü szer-
vezését sürgeti. Az első szám szeptember
elsőjén jelent meg a következő tartalommal:
1. Az olvasóhoz. 2. Program. — 3. Az is-
kolai és népkönyvtárak szervezésének alapel-
vei. — 4. A szervezés időszerezése. — 5.
Magyarország jelkészeihez. — 6. Az iskolai
takarékpénztárak kérdése kapcsolatban az is-
kolai és népkönyvtárakkal. — 7. Az isk. és né-
pkönyvtár a III-ik tantörvényes. — 8. Amit
a ponyván árulnak: 1. Csizó, 2. Tibiás ál-
dás, 3. Uj Paprika Janosi, 4. Uj földünk
Bosznia. 9. Vegyes közlemények.

— A háború.
(4.) A Boszniában levő rendes török ka-
tonaság nagyobb része Norbitzár felé indul.
Kolanianál összejátszó történt a mohamedán
lakosság és két zászlóalj nizam közt.
A mi hadállásainkat illeti: arra nézve
vajmi keveset tudunk. Szerajevóból gyéren
jön a hír, s az is csak annyit jelent

